

ଦୁଇଟି ମିନି ଗପ

ମୃଣାଳ

ଭୀମସେନର ପ୍ରେମ

ଭୀମସେନ ଜୀବନରେ ପ୍ରେମ ଯେତେ ଥର ହୋଇଛି, ତେବେ ଅପ୍ତ ହୋଇଛି ତା’ୁଁ ସତର ଥର ଅଧିକ । ଆପଣ କହିବେ, ଏହା କେମିତି ? କିଛି ଝିଅକୁ ସେ ମନେ ମନେ ପ୍ରେମ କରିଥିଲା; ତା’ପରେ ସେମାନଙ୍କ କାରବାର ଦେଖି ସେ ନିଜେ ନିଜେ ଓହରି ଆସିଛି । ତା’ପରେ ଭୀମସେନ ଭାବିଲା ଆରେଖ ମ୍ୟାରେକ୍ କରିବ । ବାହା ହୋଇ ସାରିଲା ପରେ ପତ୍ନୀକୁ ମନ ଭରି ପ୍ରେମ କରିବ । କିନ୍ତୁ ‘ହନିମୁନରେ ଯାଇଥିବା ପତ୍ନୀ ପ୍ରେମିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ପଡ଼ିକୁ ହତ୍ୟା କଲା’, ‘ପତ୍ନୀ ପ୍ରେମିକ ସହିତ ମିଶି ପଡ଼ିକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ଭ୍ରମରେ ପୁରେଇ, ସିମେଣ୍ଟରେ ସିଲ୍ କରି ପ୍ରେମିକଙ୍କ ସହିତ ବୁଲି ଚାଲିଗଲା’- ଏଇ ଜାତୀୟ ଖବର ପଢ଼ି ଭୀମସେନ ଭୀଷଣ ଡରିଗଲା । ଜୀବନକୁ ତର କାହାର ନାହିଁ କହୁନାହାନ୍ତି !

ଏବେ ଭୀମସେନ କରେ କ’ଣ । ତା’ ଛାତି ଭିତରେ ପ୍ରେମ ଲହଡ଼ି ଭାଙ୍ଗୁଛି । ବୁଦ୍ଧି ଦେଲା ତା’ର ଘଣି ସାଙ୍ଗ ହାବୁଲ ।

ଭୀମସେନ ଗୋଟେ ଝିଅ ନାଁରେ ଫେକ୍ ଆଇତି ଖୋଲିଲା । ତା’ କଳ୍ପନାରେ ପ୍ରେମିକାର ମୁଖଶ୍ରୀ, ଚେହେରା ଯେମିତି ହେବା କଥା - ସେମିତି ଭାବେ ସଜେଇଲା । ଆଉ ତାକୁଲ ପ୍ରେମ କରି ବସିଲା । ଗଭୀର ପ୍ରେମ ।

ଭୀମସେନ ଏବେ ଶାନ୍ତିରେ ଅଛି । ନା ବେବୁ-ଅପ୍ତର ଦୁଃଖ, ନା ଜୀବନର ଭୟ । ନା ପ୍ରେମିକାର ନଖରା, ନା ତା’ ପଛରେ ଖଣ୍ଡ । ■

ପ୍ରଶ୍ନ

- ଆଛା କହିଲୁ ଆମେ କ’ଣ ସାଧାନ ?

ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ଓ ଡାକ୍ତରୀରା ୨୬ ସାଧାନତା ଦିବସ ଆଉ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ ଦିନ ବସନ୍ତ ବାବୁ ରାସ୍ତାରେ ଯାହାକୁ ଦେଖନ୍ତି ତାକୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରେନ୍ତି । ସେମିତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୂଜା ପରେ, କମଳା ଭବାଣି ଶୋଭାଯାତ୍ରା ପରେ ସେ ଲୋକନାଟୁ ତାକି ତାକି ପଚାରେନ୍ତି, ଆଛା କହିଲ ଭବାଣିରେ ନାଟକୁତ କ’ଣ ଦରକାର ? ଏତେ ହଲୋଲ, ଏତେ ଅପବ୍ୟୟ କ’ଣ ନିହାତି ଦରକାର ?

ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଆଛା କହିଲ, ଭୋଟ୍ ପ୍ରଚାରରେ ଏତେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା କ’ଣ ଦରକାର ? ଲୋକମାନଙ୍କର ସେବା କରିବା ପାଇଁ ପରଶ୍ୱର ଭିତରେ ମାରପିଟ୍ ଲାଗିବେ କାହିଁକି ? ସ୍କୁଲ କଲେଜ, କୋର୍ଟ କଚେରିରେ ଏତେ ଛୁଟି କାହିଁକି ହେବ ? ଆଛା, ରାସ୍ତା ଘାଟରେ ଏତେ ଖାଲଖମା କାହିଁକି ହେବ, ପୋଲଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ଶାଗ୍ରା କାହିଁକି ଭାଙ୍ଗିବ ?

ସେ ବହୁବର୍ଷ ଧରି ଲୋକଙ୍କୁ ଏସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରେନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଘର ଲୋକ କହନ୍ତି, ଅଧିକା ପାଠ ପଢ଼ି ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡଟା ଖରାପ ହୋଇ ଯାଇଛି, ସେଇଥିପାଇଁ... । ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ କଥାରେ ହସନ୍ତି । ଆଉ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ନିଜ ବାଟରେ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।

ସମସ୍ତେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ନିଜକୁ ଏବଂ ହୁଏତ ପରଶ୍ୱରକୁ ପଚାରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ହୁଏତ ଏ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର କେତୋଟିର ଉତ୍ତର କାହାକୁ କାହାକୁ ଜଣା । କିନ୍ତୁ କେହି ସେ ଉତ୍ତର ସାଧାରଣରେ ଦେବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ । ■

ଫବାର ମାର୍ଚ୍ଚ, ଡେକ୍ଟାନାଲ

ପିନ୍: ୭୫୯ ୦୦୦୧

କେଉଁଠି ସେମାନେ

ମୌସୁମା ଦାସ

ଯେଉଁମାନେ କହିଥିଲେ ପୁଣିଥରେ କଟାପାପୁଲି ସବୁକୁ ଯୋଡ଼ିଦେବାର କଥା ହୁଏ ସୁରରେ... ଯେଉଁମାନେ ଦାୟିକ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ କହିଥିଲେ ଘରେଘରେ ଭରିଦେବେ ଅମାର ନିଜ ପାଇଁ ଆସନ ମାରିବାବେଳେ... ଏବେ କେଉଁଠି ସେମାନେ...??

ଧାର୍-କରା ଧନ ଓ ଧାନରେ ନୂଆ ଖାଇ, ହାତ ଆଞ୍ଚେଇ ସନାତନମାନେ ଉଠିଗଲେଣି ବାହାରେ ହର୍ଷ ମାରୁଥିବା ଟ୍ରକ୍‌ତାଲାକୁ,

ହାଣ୍ଡି ଶୁଖି ଚଢ଼ି ଗଲାଣି ତାତି ଚାକପୁଟି ଦିଶିଲାଣି ତାରାଙ୍କ ଆସର ବିଲସାର ବାଳୁଙ୍ଗାଙ୍କ ଉଗ୍ର ବାଳୁଙ୍ଗାମି ବନ୍ଧପାଣି ଗୋଲାପୀ ଦଳରେ ଗୋଳିଆ ଛଳଛଳ ।

ଶୂନ୍ୟଆଖି ଦରାଣୁଛି ବାଟ ଦାଦନ ଦେଖିବୁ ଦେଉଳ ଆଣିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ ଚାଟିଲା ଖରାବେଳର ବରଗଛ ତଳେ କୋଉଠି ହଜିଗଲେ ସେମାନେ ?

ବଦରା ଶରୀରଟେ ଏବେ ଓହ୍ଲେଇ ଆସୁଛି ପୁଣି ସଖି ବୁଡ଼ିଯାଉଥିବା ଆକାଶର ନିଃସଙ୍ଗକୋଣରୁ ପବନରେ କୁଟାଖିଏ ଭଲ ଉଡ଼ୁଛି କାମିଜର ବାହାହାନ ହାତ, ଗାଆଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଅସହାୟ ବୁଡ଼ାପାପର ଲୁହରେ ଓଦା ସରସର ଆତୁର କୁଇଟିଏ ଜଳୁଛି କୁଆନ ଦାଦନିଆ ପୁଅର,

ସାଉଁଟା ଛିଣ୍ଡା ପଲିଥିନ ଛାତ ତଳେ ବିଞ୍ଚି ହେଇଯାଉଛି ଟୁକୁରା ଟୁକୁରା ହେଇ

ପାଣିକାତ ପୁଠାକ ବାଳୁତର ଭୋକିଲା କାନ୍ଦରେ ବି ତରଳୁନି ଈଶ୍ୱରୀର ପଥର-ଅନ୍ତର,

ଯେଉଁମାନେ କହିଥିଲେ ତୋଳି ଆଣିଦେବେ ଆକାଶରୁ ଜହ୍ନର ଗାତ ତାରାଙ୍କ ଆଲୋକିତ ଅଗଣା ନିଜନିଜ ନିଅନ୍ତୁ ଆଲୁଅ ତଳେ ସେମାନେ ଉତ୍ସବରେ ମସଗୁଲ ଏବେ ।

କହି ଜାଣନ୍ତି ବୋଲି ତ ସେମାନେ ବାଜି ମାରିନିଅନ୍ତି କାଳକାଳ, ମୋହରା ସାଜିପାରନ୍ତି ବୋଲି ହିଁ ସନାତନମାନେ ହାରୁଆଆନ୍ତି ଥରକୁ ଥର ଚିରକାଳ । ■

ସୂଚନା ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ ବିଭାଗ
ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଭବନ
ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧

ରାଧାମୋହନଙ୍କ ଗାଥା କବିତାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

କବିତାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । କାହାଣୀ ସହିତ ଗାଥା କବିତାର ଆଙ୍ଗିକ ଓ ଆମ୍ବିକ ଭାବର ଅପୂର୍ବ ସମ୍ବନ୍ଧ ହିଁ ଗାଥା କବିତାକୁ ବିଶେଷ ମହତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଛି ।

ସଙ୍ଗୀତ ମାଧ୍ୟମରେ କାହାଣୀ ଭାଗକୁ ନାଟକୀୟ ଢଙ୍ଗରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରି ପାଠକୀୟ ଦୃଷ୍ଟି ମେଣ୍ଟାଇବା ହିଁ ଗାଥା କବିତାର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଯାହା କବି ଗଡ଼ନାୟକଙ୍କ ଗାଥା କବିତାରେ ପରିଦୃଷ୍ଟ । ଭାବକୁମ୍ଭି ଆଧାରରେ ତାଙ୍କ ଲିଖିତ ଗାଥା କବିତାକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଆଠ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା, ପୁରାଣ ଓ ଇତିହାସ ଆଧାରିତ, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଓ ଲୋକକଥା, ସମ୍ବାଦସମ୍ପା, ମାନବେତର ଜୀବ, ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରଧାନ, ଗାନ୍ଧୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏବଂ ପାଣ୍ଡ୍ୟତ୍ୟ କବିତାର ଅନୁସରଣ ।

କବି ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକଙ୍କ କାବ୍ୟ ନାୟିକା, ଉତ୍କଳିକା, ସ୍ମରଣିକା, ମୌସୁମୀ, ମେଘଦୂତ, ପଶୁପକ୍ଷୀର କାବ୍ୟ, ଧୂସର ଭୂମିକା, ଶାମୁକାର ସମ୍ରାଟ, ଦୁଇଟି ତାହାର ତେଣା, କୁମାର ସମ୍ବତ୍, ସୋରାବ ଓ ରକ୍ଷମ, କୈଶୋରିକା, ଦାପଣିଶା, ବନରାଜି ନାକା, ଛାୟା ତଥା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଜକାର ଆଦି ସୃଷ୍ଟି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ କରିଛି ରଖିମନ୍ତ । ଏ ସମସ୍ତ ସୃଷ୍ଟିକୁ ଅନୁଶୀଳନ କଲେ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଗାଥା କବିତାର ଧାରା ସ୍ପଷ୍ଟ ଝରି ଆସେ ।

‘କାବ୍ୟନାୟିକା’ ଫକଳନରେ ସ୍ଥାନୀତ ‘ପିଙ୍ଗଳାର ଅଭିସାର’, ‘ଲଳିତା’, ‘ଉଠ ଆଗୋ ପାଖାଣୀ’, ‘ଶବରୀ’, ‘ଗୋପବାଳାର କୃଷ୍ଣ’, ‘ବିଭାଷଣ’, ‘କୃଷ୍ଣ ବିରହିଣୀ’ ଓ ‘ଉର୍ଜିନୀ’ ଆଦି ଗାଥା କବିତାଗୁଡ଼ିକରେ ପୁଟି ଉଠିଛି ମାନବୀୟ ଭାବବୋଧର ମହନୀୟତା । ରାମାୟଣ କଥାବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ ‘ଶବରୀ’ କବିତା ଓ ମହାଭାରତର କଥାବସ୍ତୁ ଆଧାରିତ ‘ପ୍ରତିଶୋଧ’ କବିତା ଗାଥା କବିତାର ସାର୍ଥକ ନିଦର୍ଶନ । ସେହିପରି ‘ମାଟି’ କବିତାରେ ନାରୀ ଜାତିର ମହନୀୟତା, ଉଦାରତା ଓ ସମର୍ପିତ ଭାବନା ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ।

‘ଶାମୁକାର ସମ୍ରାଟ’ ଫକଳନରେ ସ୍ଥାନୀତ ‘ବାଲୁକା’, ‘ଶ୍ରବଣାର ଅତିଥି ଚର୍ଚ୍ଚା’, ‘ଆନନ୍ଦ ଓ ପ୍ରକୃତି’ ଏବଂ

ନଈ

ନରେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଭୋଇ

ଏ ନଈ ଉପାଳ ନିଏ ନାହିଁ ମୁଁ ଭାସିଯାଏ ନଈର ସୁଅରେ!

ନଈରେ ପହଁରୁଥିବା ମାଛ ମୋର ଅବୟବ ହାତ ଗୋଡ଼ ମୁଁହଲାଲ ପହଁରିଯାଏ ସାରା ନଈ ।

ଯୋଉଠି ଶୁଖିଲା ବାଲିକୁଦ ମୋ ଜୀବନର ଦୁଃଖୀଣ ଜଳ ବିହୁନେ ଛଟପଟ ଯୋଉଠି ଭଉଁରି ସେଇଠି ସୁଖୀଣ ମୁଁ ମରୁଆଲା ମାଛ ପରି ଜଳକ୍ରୀଡ଼ା ରତ ।

ମୁଁ ଆରତ! ଗ୍ରୀଷ୍ମକର ବୋଲି ଘୋଷି ପାରେନା ପ୍ରାର୍ଥନା ତୁମେ ମହାବାହୁ ବୋଲି ପ୍ରସାରି ଦିଅନା ହାତ ଯେ ଝାଁ ଜାଗାରେ ଥାଉଁ ଯଥାପର ତଥା ପୂର୍ବ ବେଳ ଉଡୁଆଉ ବୁଡୁଆଉ କାଳକାଳ ଅନବରତ ।

ମାଛର ଆଖିକୁ ବାଣ ଯୋଖି କିଏ ହୁଏତ ଜିତିପାରେ ବାଜି କି ସ୍ୱର୍ଗବର ନାଁରେ ନାରୀ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ମାଛର ଆଖି ନେଇ ପହଁରିଯାଏ ଫସାର ନଈ ।

ନଈର ଧାର ପରି ଫସାରର ଅନେକ ପକ୍ଷ ମୁଁ ସେଠି ବିଜଡ଼ିତ ଫସାରା ଘରେ ବାହାରେ ଅନେକ କଣ୍ଠା ଅନେକ ଜାଲ ମୁଁ ଗିଳିଦେଲେ ତରା ତଣ୍ଡିରେ କଣ୍ଠା ଛଟପଟ ଗିଳି ନପାରିଲେ ଫସାର ଅସାର ଦହଗାନ୍ଧି ଫସାରା ବୈରାଗ୍ୟ ଜଳରେ ଘର ମୋର ମୋ ଭିତରେ ପ୍ରବହମାନ ସରୁ ନଈର ଧାର ।

ଏ ନଈ ଉପାଳ ନିଏ ନାହିଁ ମୋତେ ମୁଁ ନଈଟିଏ ହୋଇ ବହି ଯାଉଥାଏ ମୋ ଭିତରେ ଧାରେ ଧାରେ । ■

ପୂର୍ପା, ବୌଦ୍ଧ - ୭୬୨୦୧୬
ମୋ: ୮୮୯୫୨୫୫୫୨୫

ପୁସ୍ତକ ପରିଚୟ

ନୂଆ ସକାଳର ବାସ୍ନା

ପାତାମୁର ମହାପାତ୍ର

ଆସାବୁ ଆନନ୍ଦ ବକାର, ମଧ୍ୟ ଶାସନ ଜଗତଫିହପୁର ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶନ: ୨୦୨୫ ମୂଲ୍ୟ: ୧୦୦ ଟଙ୍କା

ପ୍ରିୟତମ ପ୍ରଭୁ ବନ୍ଦୀ ମହାନ୍ତି

ଗାୟତ୍ରୀ ବଡ଼ଗଡ଼, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧୮ ପ୍ରଥମ ଫର୍ମ୍‌ସ: ୨୦୨୫ ମୂଲ୍ୟ: ୧୯୫ ଟଙ୍କା

ସୌକର୍ଯ୍ୟ ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥ

ସୌକର୍ଯ୍ୟ ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥ ଏବେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରିୟ ଠାକୁର । ମହାପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ନେଇ ରହିଛି କେତେ କଥା, କେତେ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଫର୍ଷ୍ଟି ଓ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରକୁ ନେଇ ହୋଇଛି ଅନେକ ଆଲୋଚନା, ଗବେଷଣା । ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରକୁ ନେଇ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ବନ୍ଦୀ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ‘ପ୍ରିୟତମ ପ୍ରଭୁ’ ପୁସ୍ତକ । ‘ମହାବାହୁଙ୍କ ରୂପକଳ୍ପନା’, ‘ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର’, ‘ମହାଚେତନାର ଆଲୋଚନା - ‘ମହାପ୍ରସାଦ’, ‘ରଥଯାତ୍ରା’, ‘ଶ୍ରୀତଳୁ ଓ ଚକ୍ରଗାଜ ସୁଦର୍ଶନ’, ‘ବିଗ୍ରହଙ୍କ ଅଜ୍ଞାତବାସ’, ‘ଶ୍ରୀଜିଉଙ୍କ ନବକଳେବର’, ‘ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଶଙ୍କରାରାୟ’, ‘କାଳିଆ ପ୍ରେମରେ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ’, ‘ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଓ ଜୟଦେବ’ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଭବ୍ୟ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର, ବେଢ଼ା ଦେବଦେବୀ, ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରର ଭିତର ଓ ବାହାର ମଣ୍ଡପ, ଶ୍ରୀଜାଉଙ୍କ ନାଟିକାନ୍ତି, ପର୍ବପର୍ବାଣି ଆଦି ଫର୍ପକରେ ଅନେକ ଅଜଣା ତଥ୍ୟ ରହିଛି ଏହି ପୁସ୍ତକରେ । ତଥ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ଓ ଭାବପୂର୍ବ ‘ପ୍ରିୟତମ ପ୍ରଭୁ’ ପୁସ୍ତକରେ ପାଠକୀୟ ଆତ୍ମିକ ଲାଭ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ■

କୃଷି ପରିବେଶ ଓ ଗ୍ରାମ ବିକାଶ

ବିଦ୍ୟାଧର ମହାରଣା

ଶିକ୍ଷା ସନ୍ଧାନ ଭି.ଆଇ.ପି. ଏରିଆ ଆଇ.ଆର୍.ସି. ଭିଲେଜ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ: ୨୦୨୫ ମୂଲ୍ୟ: ୧୫୦ ଟଙ୍କା

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଅଧିକାରୀ ଲୋକ ଜୀବିକାର୍ଜନ ପାଇଁ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ତେବେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଜମି ଓ ଜଳ ଫର୍ପଦର ଅବସ୍ଥା ସହିତ ଆଉ କେତେକ କାରଣ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ କୃଷି ଓ କୃଷକର ବିକାଶ, ଜଳସେଚନର ସୁପରିଚାଳନା, କୃଷି ମାଟି, ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନେଇ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ବିଦ୍ୟାଧର ମହାରଣାଙ୍କ ‘କୃଷି, ପରିବେଶ ଓ ଗ୍ରାମ ବିକାଶ’ ପୁସ୍ତକ । ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ‘କୃଷି ଓ କୃଷକ’ ବିଭାଗରେ ‘ଭାରତ ପାଇଁ ଚିର ସବୁଜ ବିପ୍ଳବ’, ‘କେତେ ସୁରକ୍ଷିତ ଆମ ଦେଶର କୃଷକ?’, ‘କୃଷି ବିକାଶର କାଳ ମନ୍ତ୍ର’, ‘ଓଡ଼ିଶାରେ ପୃଷ୍ଠି-ସମ୍ବେଦୀ କୃଷିର ଆବଶ୍ୟକତା’, ‘କୃଷକଙ୍କ ଆୟ, ହତାଶା ଓ ଆମୁହସ୍ୟ’ ଆଦି ଲେଖାଗୁଡ଼ିକରେ କୃଷକଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଓ ସମାଧାନର ପଥ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର କାରଣ, କୃଷି, କୃଷକ, ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା, ଗ୍ରାମ ବିକାଶ ଫର୍ପକରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତକ । ■

